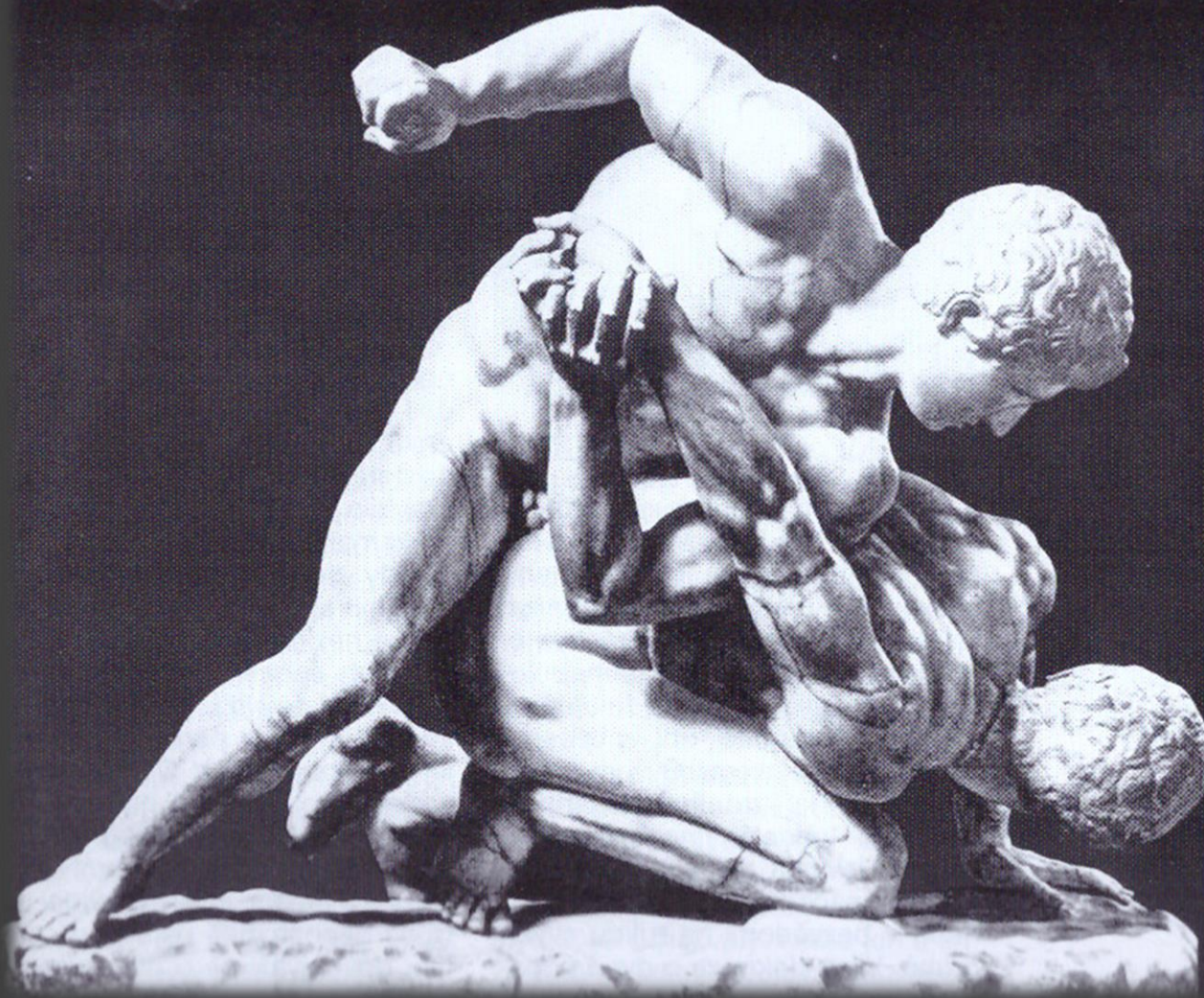

DSBcB020: Dějiny starověkého „sportu“ (Řecko)

PhDr. Jiří Kouřil, Ph.D., 213777@mail.muni.cz

- 3 kr.
- út 18:00–19:40 D21
- **odpadne:** úterý 16.10. 2018
- výuka – přednášky, diskuze, rekonstrukce, soutěž
- **Lit.**
  - S. G. Miller
  - N. Crowther **x**
  - E. Albanidis V. Zamarovský
  - W. Deckert V. Sábl
  - H. A. Harris V. Olivová
  - P. Christesen
  - D. G. Kyle
  - W. Petermandl
  - ...

Ukončení

- Přednášky nepovinné
- **2 varianty ukončení**
  - 1. V. – **hromadný pohovor**
    - podmínky:
      - max. 2 absence
      - účast na soutěži
  - 2. V. – **test**
    - 80%
    - za každou účast +2%
    - účast na soutěži a pohovoru +4%
    - účast na soutěži AS +5%

Září 2019?:

- Exkurze do Řecka se zaměřením na starověký sport a vojenství
- X
- Expedice

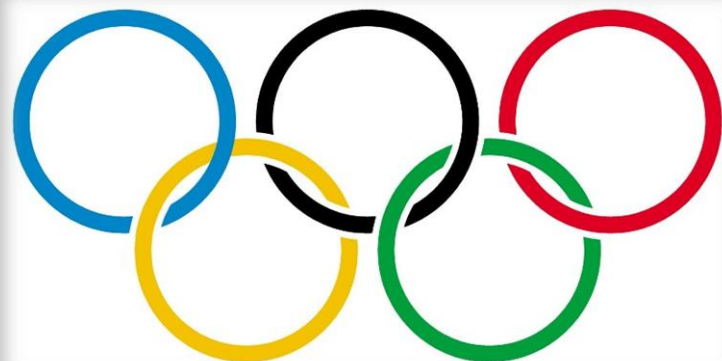

- Dějiny a rekonstrukce antického sportu a vojenství
- Dějiny starověkého „sportu“ (Řím)
- Dějiny starověkého vojenství (Přední východ, Řecko)
- Expedice po stopách tažení Alexandra Velikého
- Sportovní, vojenské a etické ideály od antiky k rytířskému středověku
- Starověká Sparta
- Zdraví, životní styl a medicína ve starověku

TÉMATA

- vymezení, inspirace pro současnost
- Mezopotámie, Malá Asie, Egypt, Indie, Čína
- Kréta, Mykény
- Řecko do helénismu
  - druhy *agónu*, disciplíny, pravidla, vývoj
  - „sportovně“-náboženské slavnosti
  - Athény, Sparta, ...
  - speciální tituly
  - významní *athlétai*, trenéři a příprava
  - „sportovní“ a kulturně filosofické typy
  - vztah k ženám, cizincům a otrokům
  - umění, řemeslo, filosofie a „sport“

pravda/ lež

- 1. symbolem antických OH bylo 5 kruhů jako dnes
- 2. AOH byly otevřeny všem národům
- 3. na stejných AOH soutěžili muži i ženy
- 4. AOH začínaly přinesením olympijského ohně
- 5. jako dnes byly OH pro dospělé a mládež odděleny
- 6. v antice existovaly i zimní OH
- 7. antičtí atleti dostávali (jako ti současní) za vítězství peníze
- 8. po bitvě u Marathónu se do programu AOH přidal maratónský běh jako vzpomínka na posla Feidippida

5 moderní symbolů OH

- pět kruhů
- pochodeň
  - oheň
- přísaha
- hymna

Sport?

- lat. *disportare*
  - útěk od práce k zábavě
  - oddávat se zábavě
  - bavit se
- důraz na vítězství
- *athlon* – cena
- *agón* – soutěž
- *Olympiakoí Agones* ne OH
- *x ludus* (Řím)

Praktické aspekty řeckého sportu?

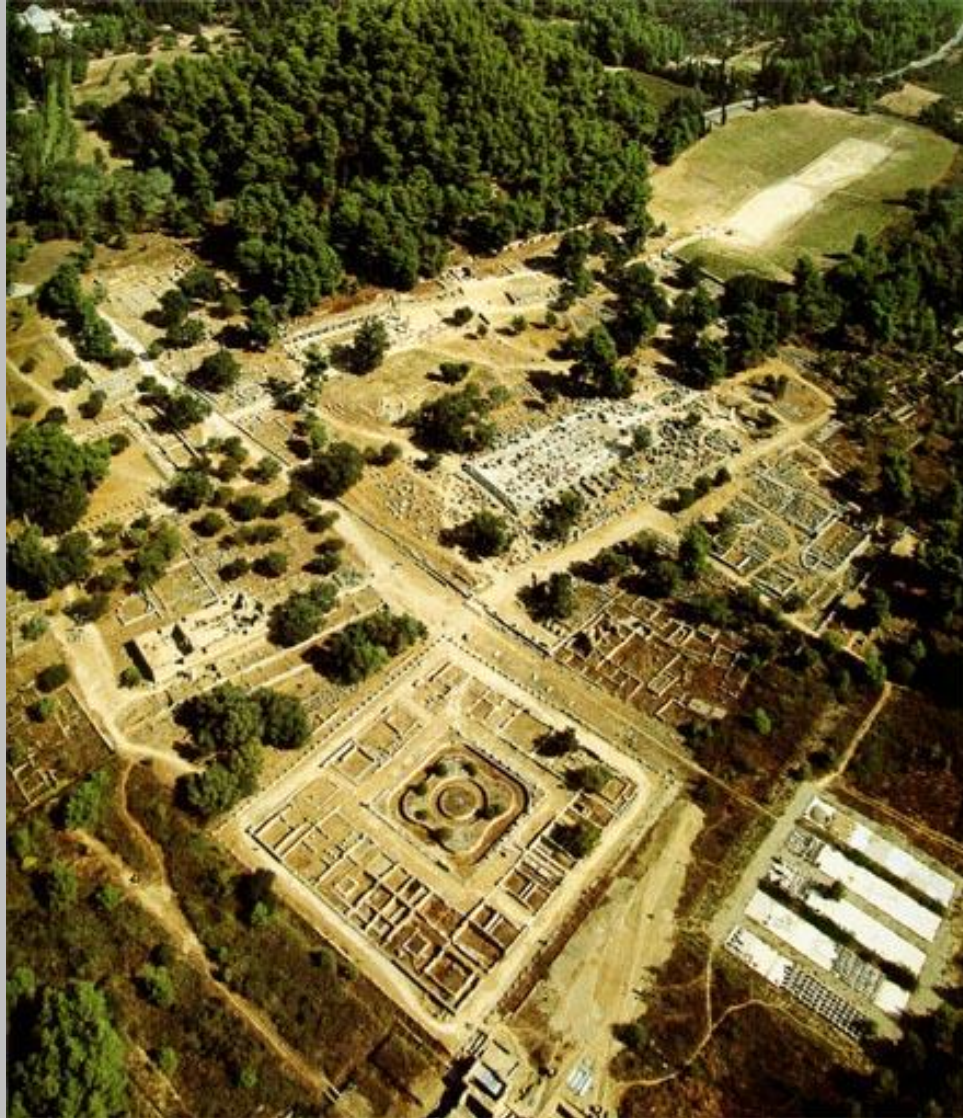
Válečnictví

Výchova

Jak víme o antickém sportu?

Archeologie

Umění

Epigrafika

Numismatika

LITERATURA

- DECKER, W.** (1995). *Sport in der griechischen Antike. Vom minoischen Wettkampf bis zu den Olympischen Spielen.* München: C. H. Beck. 255 p.
- GOLDEN, M.** (2005). *Sport in the Ancient World from A to Z.* London: Taylor & Francis e-Library. 185 p.
- GOUW, P.** (2009). *Griekse atleten in de Romeinse Keizertijd (31 v. Chr. - 400 n. Chr.)* [online]. Amsterdam: University of Amsterdam, FGw: Instituut voor Cultuur en Geschiedenis (ICG). Dostupné z: <http://dare.uva.nl/document/2/144785>
- HOGENOVÁ, A.** (2000). *Areté :základ olympijské filozofie.* 1. vyd. Praha: Karolinum. 164 s.
- HOMÉROS** (2007). *Ílias.* Translated by Otmar Vaňorný. 12. vyd. Praha: Petr Rezek. 598 s.
- HYDE, W. W.** (1921). *Olympic Victor Monuments and Greek Athletic Art.* Washington: Carnegie Inst. 406 p.
- CHRISTESEN, P.** (2012). *Olympic Victor Lists and Ancient Greek History.* Cambridge: Cambridge University Press. 582 p.
- CHRISTESEN, P. & MARTIROSOVA-TORLONE, Z.** (2013). *The Olympic Victor List of Eusebius: Background, Text, and Translation* [online]. New York: Fordham University. Dostupné z: https://www.academia.edu/5242343/The_Olympic_Victor_List_of_Eusebius_Background_Text_and_Translation.
- JAEGER, W. W.** (1989). *Paideia :die Formung des griechischen Menschen.* 2., ungekürzter photomechan. Berlin: Walter de Gruyter. 1398 s.
- KÖSSL, J. et alii** (1982). *Malá encyklopedie olympijských her.* Praha: Olympia. 616 s.

- MECHIKOFF, R. A.** (2010). *A history and philosophy of sport and physical education :from ancient civilizations to the modern world*. 5th ed. New York: McGraw-Hill. xviii, 459.
- NEWBY, Z.** (2006). *Athletics in the Ancient World*. London: Bristol Classical Press. 112 s.
- NOVOTNÝ, F.** (1922). *Gymnasion: Úvahy o řecké kultuře*. Praha: Nákladem Gustava Voleského. 66 s.
- OLIVOVÁ, V.** (1979). *Lidé a hry: Historická geneze sportu*. Praha: Olympia. 608 s.
- OLIVOVÁ, V.** (1988). *Sport a hry ve starověkém světě*. V Praze: Artia. 207 s.
- PAUSANIAS** (1973). *Cesta po Řecku. I*. Vyd. 1. Praha: Svoboda. 581 s.
- PAUSANIAS** (1974). *Cesta po Řecku. II*. Vyd. 1. Praha: Svoboda. 428 s.
- PINDAROS** (2002). *Olympijské zpěvy*. Translated by Jan Šprincl. Praha: Rezek. 212 s.
- PLATÓN** (1961). *Zákony*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd. 376 s.
- PLATÓN** (1993). *Ústava*. Praha: Svoboda. 528 s.
- POTTER, D.** (2012). *The Victor's Crown: How the Birth of the Olympics and the Rise of the Roman Games Changed Sport For Ever*. 2. ed. London: Quercus 416 p.
- REITMAYER, L.** (1977). *Přehled vývoje tělesné výchovy ve světě*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. 200 s.
- SÁBL, V.** (1968). *Hrdinové antických olympiád*. Praha: Olympia, 1968.
- SÁBL, V.** (1960). *Od Olympie k Římu 1960*. Praha: Sportovní a turistické nakl. 351 s.
- STRACHOVÁ, M.; GREXA, J.** (2014). *Dějiny sportu*. Brno: Masarykova univerzita. 121 s.
- ŠÍP, R. (ed.)** (2008). *Kalokagathia: Ideál, nebo flatus vocis?*. Brno: Masarykova univerzita a Paido.
- THOMSON, G.** (1952). *Aischylos a Athény: O původu umění ve starověkém Řecku*. Praha: Rovnost. 508 s.
- VERNANT, J. P.** (1995). *Počátky řeckého myšlení*. 2. vyd. Praha: Oikoymenh. 88 s.
- VERNANT, J. P. (ed.)** (2005). *Řecký člověk a jeho svět*. Praha: Vyšehrad.